Skriftlig eksamen i Erhvervsøkonomi

4 timers skriftlig prøve

Dette opgavesæt består af 4 delopgaver, der indgår i bedømmelsen af den samlede opgavebesvarelse med følgende omtrentlige vægte:

Opgave 1	***25%***
Opgave 2	***25%***
Opgave 3	***25%***
Opgave 4	***25%***
I alt	***100%***

Til prøven er alle hjælpemidler tilladte – også elektroniske.

Opgavebesvarelsen skal afleveres i henhold til skolens eksamensreglement jf. bekendtgørelse nr. 1519 af 16. december 2013

Mandag den 1. juni 2015
Kl. 14.00-18.00

Virksomheden Ballarina ApS producerer og sælger tasker samt andet tilbehør af skind. Produkterne er kendt for at være udført i skind af høj og udsøgt kvalitet. Produkterne sælges gennem webshop og forhandlere; dog har virksomheden selv for nylig åbnet en butik.

Virksomheden har mærket lidt til finanskrisen, da salget er dalet lidt i perioden 2008 og til nu (2014), men ikke noget som har skabt bekymringer hos ejerkredsen. Virksomheden ser meget lyst på fremtiden.

Opgaverne kan løses uafhængigt af hinanden.

Opgave 1

Ballarina ApS vil gerne investere i et nyt it-system til styring af økonomi, debitorer, kreditorer og lager, da systemet, de bruger nu, er blevet for dyrt at opdatere og holde kørende.

Indkøb af nye pc'er, nyt økonomistyringsprogram samt implementeringsomkostninger regner virksomheden med vil andrage ca. kr. 1.650.000.

Virksomheden har indhentet 3 lånetilbud:

Lånetilbud fra bank:
Nominelt kr. 1.650.000, kurs 95, rente 2 % p.a. i de tre første år, herefter 3,5 % p.a. og halvårlige rentetilskrivninger. Stiftelsesomkostninger kr. 30.000 og løbetid 8 år. Lånet afvikles som serielån. Der kræves sikkerhedsstillelse for lånet.

Leasing:
Tilbud fra leasingselskab, hvor leasingaftalen lyder på kr. 1.650.000 og en leasingydelse på kr. 330.000 ved etableringen. Herefter en månedlig ydelse på kr. 16.000, løbetid 8 år. Ydelsen betales bagud.

Obligationslån
Nominelt kr. 1.650.000, kurs 97, rente 3,0 % p.a. med halvårlig rentetilskrivning, løbetid 8 år, stiftelsesomkostninger kr. 25.000. Lånet afvikles som annuitetslån.

1.1 Beregn den effektive rente p.a. for de tre tilbud.

1.2 Begrund, hvilket af de tre tilbud virksomheden bør vælge ud fra en omkostningsmæssig betragtning.

1.3 Angiv mindst tre faktorer ud over den effektive rente, som virksomheden bør medtage i den samlede vurdering.

Opgave 2

Ballarina ApS har udarbejdet et regnskab for 2014 samt resultatbudget for 2015:

Resultatopgørelse for 2014 (1.000 kr.)		**Budget 2015 (1.000 kr.)**
Omsætning	20.000	26.390
Materialer	5.000	5.150
Arbejdsløn	3.500	3.605
Dækningsbidrag	**11.500**	**17.635**
Salgsfremmende omkostninger	300	604
Markedsføringsbidrag	**11.200**	**17.031**
Kontante kapacitetsomkostninger	6.000	6.120
Indtjeningsbidrag	**5.200**	**10.911**
Afskrivninger	500	750
Resultat før renter	**4.700**	**10.161**
Renteindtægt	15	20
Renteomkostninger	600	750
Årets resultat før skat	**4.115**	**9.431**
Skat 24,5 %	1.008	2.216
Resultat	**3.107**	**7.215**

Skatten udgør for 2015 23,5 %.

Balance pr. 31.12. 2014 (1.000 kr.)			
Aktiver		**Passiver**	
Anlægsaktiver		***Egenkapital**:*	
Grunde og bygninger	4.000	Anpartskapital	125
Inventar	1.000	Reserver	2.842
Maskiner m.m.	1.075	Overskud	3.107
I alt	6.075	***Egenkapital** i alt*	6.074
Finansielle aktiver	125	***Langfristet gæld**:*	
		Realkreditlån	2.546
Omsætningsaktiver:			
Varelagre	2.000	***Kortfristet gæld:***	
Varedebitorer	5.000	Kassekredit (max. 2.000)	1.900
Likvid beholdning	100	Varekreditorer	2.330
I alt	7.100	Anden gæld	450
		I alt	4.680
Aktiver i alt	**13.300**	**Passiver i alt**	**13.300**

Virksomheden har opstillet følgende forudsætninger for udarbejdelse af likviditetsbudget for 2015 (1.000 kr.):

1. Afskrivningerne forventes fordelt på inventar med kr. 300 og maskiner kr. 450.
2. Betalingsbetingelsen for debitorer forventes at være uændret i forhold til 2014.
3. Omsætningshastigheden for varekreditorer forventes at være 3 gange – beregningsgrundlag er materialeforbrug.
4. Råvarelager og færdigvarelager er opført i regnskabet som en post. De gennemsnitlige lagerdage forventes at være 72 dage. Som beregningsgrundlag benyttes de variable produktionsomkostninger.
5. Investeringer forventes foretaget i nye maskiner med kr. 2.750, hvoraf kr. 750 er til forfald i 2016. Investering i inventar for kr. 1.750.
6. Likvid beholdning forventes at være uændret
7. Anden gæld forventes at stige med kr. 50
8. Realkreditlånet afdrages med kr. 800

2.1 Udarbejd et likviditetsbudget for 2015 i kr. 1.000.

2.2 Udarbejd en budgetteret balance pr. 31.12.2015 i kr. 1.000.

2.3 Virksomheden ønsker at ændre betalingsbetingelserne for debitorerne fra 90 dage til 30 dage. Beregn, hvilken betydning det vil få for virksomhedens likviditet.

Opgave 3

Ballarina ApS overvejer at investere i en nyere symaskine, da der er for mange stop på den eksisterende, og omkostninger til reparationer er steget meget i sidste par år.

Ejerne har været på messe i Hamburg for at se udviklingen inden for denne type maskiner. De har fundet en maskine, som kan opfylde deres krav til stabilitet og fleksibilitet samt kan udskære skindet med integreret symaskine. Det kostede kr. 50.000 i rejseomkostninger at komme til Hamburg.

Symaskinen TRÅD 1 koster kr. 2,1 mio. ab fabrik. Den forventede levetid udgør 8 år, hvor det forventes maskinen kan indbringe en scrapværdi på kr. 10.000.

Virksomheden har fastlagt en kalkulationsrente på 12 % p.a. for denne type investeringer.

Der påregnes, at en omkostning til reparation og vedligehold på kr. 100.000 pr. år vil falde bort ved afskaffelse af gammel symaskine. Der regnes med kr. 75.000 pr. år til vedligeholdelse af TRÅD 1.

Den nuværende opstillede gennemsnitlige forkalkulation pr. stk. for produkterne:

Materiale	kr. 250,00
Arbejdsløn	kr. 175,00
I alt	kr. 425,00

Der påregnes at opnå en besparelse på 5 % af arbejdslønnen, mens besparelse på materiale vil andrage kr. 15 pr. stk.

Afsætningen forventes at udgøre 20.000 stk. pr. år til en gennemsnitlig salgspris på kr. 1.100 pr. stk.

3.1 Beregn om investeringen er lønsom.

Virksomheden er blevet præsenteret for den seneste udvikling inden for symaskiner – TRÅD XL, som har avanceret udskæringsmuligheder af skindet, således at skindet udnyttes optimalt.

TRÅD XL koster kr. 3 mio. ab fabrik, har en forventet levetid på 8 år, og scrapværdien forventes at udgøre kr. 20.000. Det er forudsat, at virksomheden skal bruge kr. 100.000 til uddannelse af personalet i brug af maskinen.

Der forventes ikke yderligere besparelse på arbejdslønnen, men en besparelse på materialer på yderligere kr. 5,00 kr. stk. i forhold til TRÅD 1.

Afsætningen forventes at udgøre 20.000 stk. pr. år til en gennemsnitlig salgspris på kr. 1.100 pr. stk.

Vedligeholdelsesomkostningerne skønnes at udgøre samme beløb som de nuværende på den gamle maskine.

3.2 Beregn og afgør, hvilken af de to maskiner, som vil være mest lønsom at investere i.

3.3 Uanset dit valg i spørgsmål 3.2 bedes du beregne, hvor meget besparelsen på materialer mindst skal udgøre for produkter produceret på TRÅD 1.

3.4 Forklar begreberne kalkulationsrente og interne rente og vurdér forskellen.

Opgave 4

Ballarina ApS har i deres produktsortiment flere typer af skindprodukter f.eks. shopper (indkøbstasker), små tasker, punge samt specielt designet tasker.

Produkterne distribueres via forhandlere til videresalg.

Efter udskæring af skindet syes produkterne på en meget avanceret symaskine, som er specielt lavet til syning af skind. Der er begrænset kapacitet pr. år til rådighed på symaskinen, hvor alle produkterne skal syes.

For to af produkterne – shopper (SH) og almindelig tasker (AT) – er der udarbejdet en forventet afsætningsrække for 2015 på det danske marked:

	Salgspris	Afsætning
SH1	1.600	800
SH2	1.400	1.050
SH3	1.300	1.200
SH4	1.000	2.000
SH5	900	2.500

	Salgspris	Afsætning
AT1	1.400	350
AT2	1.100	600
AT3	900	900
AT4	700	1.200

Inden for normal arbejdstid er der 2.500 timer til rådighed pr. år.

Forkalkulationen viser, at de variable produktionsomkostninger pr. stk. udgør kr. 425 for SH (shopper) og kr. 400 for AT (almindelig taske).

Produktionstiden for en shopper (SH) udgør 1 time pr. stk. og for en almindelig taske (AT) 30 minutter pr. stk.

4.1 Opstil den optimale afsætningsplan for 2015 og oplys samlet timeforbrug og dækningsbidrag.

Virksomheden har planer om at optage et nyt produkt i sortimentet – små nøglepunge – som kan syes på den samme maskine. Det er estimeret, at salgsprisen pr. stk. vil blive kr. 150, og de variable produktionsomkostninger vil udgøre kr. 50 pr. stk. Der påregnes at kunne afsættes 1.000 stk. pr. år. Produktionstiden er beregnet til at udgøre 10 min. pr. stk.

Efter forhandling med medarbejderne er det aftalt, at kapaciteten kan udvides med 500 timer pr. år ved skifteholdsarbejde. Det udløser en meromkostning pr. time på kr. 75,00.

4.2 Beregn om det kan svare sig for virksomheden at producere det nye produkt. Opstil i givet fald en ny afsætningsplan med oplysning om timeforbrug og samlet dækningsbidrag.

Virksomheden har fået en henvendelse fra en udenlandsk kunde, som gerne vil aftage nøglepunge. Kunden kan aftage indtil 2.300 stk. og salgsprisen er kr. 62,50 pr. stk.

4.3 Vurdér om virksomheden skal acceptere ordren.
Der kræves ikke ny opstilling.